

SS

2117

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

PUNJABI (Elective)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 90

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 004 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (vi) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।
- (v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਲਾ ਦਿਓ ।

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
- (ੳ) ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਫਰੀਦ ਜੀ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?
- (ਅ) ਦੁੱਖ, ਰੋਗ ਤੇ ਸੰਤਾਪ ਕੀ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ?
- (ੲ) ਮਿਰਜ਼ਾ ਕਿਸ ਰੁੱਖ ਹੇਠਾਂ ਸੌਂ ਗਿਆ ਸੀ ?
- (ਸ) ਨਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।
- (ਹ) ਪ੍ਰਿਃ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ ?
- (ਕ) ਜਦੋਂ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਰੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਸਿੰਘਾ ਕੀ ਸੁੰਘਦਾ ?
- (ਖ) ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਕਿੱਥੇ ਪਰਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
- (ਗ) 24 (13+11) ਖਾਤਰਾ ਵਾਲੇ ਛੰਦ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।
- (ਘ) ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ ?
- (ਙ) ਸ਼ਾਂਤ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ ?

10×1=10

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ ਟੋਟਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(ੳ) ਪਾਵੇਂਗਾ ਦੀਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ,
ਫਕੀਰਾ ਹੋਰ ਭੀ ਨੀਵਾਂ ਹੋਇ ॥
ਟੇਪੀ ਮੈਲੀ ਸਾਬਣ ਥੋੜਾ,
ਬਹਿ ਕਿਨਾਰੇ ਧੋਇ ।

- (ਅ) ਦੁਖ ਦਾਰੂ ਸੁਖ ਰੋਗ ਭਇਆ ਜਾ ਸੁਖ ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ ॥
 ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ ਮੈਂ ਨਾਹੀ ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ ॥
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਵਸਿਆ । ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ॥
- (ੲ) ਸਾਹਿਬਾਂ : ਸਾਲੂ ਦਾ ਪੱਲਾ ਅਟਕਿਆ, ਰੱਤਾ ਕੁ ਬੱਕੀ ਨੂੰ ਵੇਰ ।
 ਮਿਰਜ਼ਾ : ਅੱਗੇ ਘਰ ਬਾਪ ਦਾ ਨੌਂ ਲੱਖਾ, ਲੈ ਦਿਆਂ ਸਾਲੂਆਂ ਦਾ ਵੇਰ ।
 ਚੜ੍ਹੀ ਰਹਿ ਬੱਕੀ ਦੀ ਬੇਲ 'ਤੇ, ਸੁਖ ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ।
- (ਸ) ਬੈਣ ਸੁਣਦੀ ਦੁਰਗਾ, ਹੱਸੀ ਹੜ ਹੜਾਇ ।
 ਓਹੀ ਸ਼ੀਹੁ ਮੰਗਾਇਆ, ਰਾਕਸ਼ ਭਖਣਾ ।
 ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਨਾ ਕਾਈ, ਦੇਵਾਂ ਨੁ ਆਖਿਆ ।
 ਰੋਹ ਹੋਈ ਮਹਾਮਾਈ, ਰਾਕਸ਼ ਮਾਰਣੇ ।

8+8=16

3. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ :

- (ੳ) ਮੂੰਹ ਆਈ ਬਾਤ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਏ
 (ਅ) ਪੂਰਨ ਦਾ ਵਿਦਾ ਹੋਣਾ
 (ੲ) ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ।

4. ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ ।

ਜਾਂ

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਕਾਵਿਕ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਲਿਖੋ ।

5. 'ਆਪ-ਬੀਤੀਆਂ' ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- (ੳ) ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ, ਮਿਥਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ ਆਦਿ ਪ੍ਰਤਿ ਚੇਟਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਿਲੇ ? ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।
- (ਅ) ਲੇਖਕ ਅਨੁਸਾਰ 'ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕਦੋਂ ਆਵੇਗਾ' ? ਆਪਣੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਦੇ ਸ੍ਰੈਜੀਵਨੀ-ਐਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੱਸੋ ।
- (ੲ) ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੱਗਣ ਉਪਰੰਤ ਡਾ: ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਕਿਰਾਇਆ ਦੱਬਣ ਵਾਲੇ ਲਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ?
- (ਸ) 'ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ' ਸ੍ਰੈਜੀਵਨੀ-ਐਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਵਜੋਂ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ?

- (ਹ) ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੇਖਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ?
- (ਕ) 'ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਸਾਏ' ਸ੍ਰੈਜੀਵਨੀ-ਅੰਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਮਨੋਰਥ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਕਿਉਂ ?
- (ਖ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਪਰੰਤ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ?
- (ਗ) 'ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਂ' ਸ੍ਰੈਜੀਵਨੀ-ਅੰਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ? 5×4=20
6. 'ਸਾਹਿਤ-ਬੋਧ' ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁੱਛੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਹਿਤ-ਰੂਪ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (ੳ) ਨਾਟਕ
- (ਅ) ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ
- (ੲ) ਨਾਵਲ । 12
7. ਪੁੱਛੋ ਗਏ ਛੰਦਾਂ, ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਂ ਬਾਰੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
- (ੳ) ਦਵੈਈਆ ਜਾਂ ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ
- (ਅ) ਰੂਪਕ ਜਾਂ ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ
- (ੲ) ਰੋਂਦਰ ਜਾਂ ਅਦਭੁਤ ਰਸ । 4+4+4=12